Eduskunnan ulkoasiainvaliokunta

AI FI 14/2022
2.3.2022

AMNESTY INTERNATIONAL SUOMEN OSASTO

Hietaniemenkatu 7 A
00100 Helsinki
P: 09 8562 0600
E: amnesty@amnesty.fi
W: amnesty.fi

Amnestyn lausunto valtioneuvoston ihmisoikeusselonteosta

Amnesty International on maailman suurin ihmisoikeusjärjestö, jonka toiminta perustuu yksittäisten ihmisten tuelle. Tukijoita on 10 miljoonaa, 150 maassa eri puolilla maailmaa. Amnesty on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton. Amnesty työskentelee kansainvälisesti ja Suomessa laaja-alaisesti ihmisoikeuksien edistämiseksi.

Amnesty International Suomen osasto kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon asiassa ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Selonteolla hyvät lähtökohdat ja painopisteet

Selonteko alkaa lausumalla sen olevan Suomen ihmisoikeuspolitiikkaa sekä hallituksen perus- ja ihmisoikeustoimintaa pitkäjänteisesti linjaava asiakirja (luku 1) ja toteaa viimeisessä luvussa valmistelun tapahtuneen niin, että selonteon ohjausvaikutus voisi olla ylihallituskautinen. Selonteossa käsitellään rinnakkain ja toisiinsa liittyen kansainvälisiä ihmisoikeuskysymyksiä sekä EU-tason ja kansallisen tason perus- ja ihmisoikeuspolitiikkaa. Nämä ovat hyviä lähtökohtia, sillä ihmisoikeuspolitiikassa tarvitaan pitkäjänteisyyttä ja eri toimintatasojen ja politiikkasektoreiden johdonmukaisuutta.

Selonteossa todetaan valtioneuvoston edistävän järjestelmällistä ja kehittyvää perus- ja ihmisoikeuksien vaikutusten arviointia kaikessa viranomaistoiminnassa ja avataan hallitusohjelmaan sekä ulko- ja turvallisuuspoliittiseen selontekoon sisältyvää linjausta ulko- ja turvallisuuspolitiikan ihmisoikeusperustaisuudesta (luku 2). Kansainvälisen sääntöpohjaisen järjestelmän tukeminen, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen omalla edustautumisella ja tuella muille, ihmisoikeuspolitiikan riittävä resursointi ja johdonmukainen toiminta eri toimintaympäristöissä ovat hyviä toimintaa ohjaavia periaatteita.

Toimintaympäristön analyysi on ansiokasta (luku 3). Pidämme tärkeänä ennen kaikkea ilmastonmuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden kadon, taloudellisen ja sosiaalisen eriarvoisuuden, ihmisoikeuspuolustajien ja kansalaisyhteiskunnan toiminnan lisääntymisen ja samalla sen estämisen huomioimista. Lisäksi naisten ja seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen oikeuksien vastustamisen, koronapandemian vaikutusten, yritysten roolin, autoritaarisuuden nousun sekä ihmisoikeusvelvoitteiden ja koko ihmisoikeusjärjestelmän kyseenalaistamisen, mukaan lukien Kiinan ja Venäjän toiminta kansainvälisillä foorumeilla, tarkastelu selonteossa on erittäin tervetullutta.

Niin ikään selonteon tavoite ihmisoikeuksien täytäntöönpanosta ja oikeusvaltiokehityksen vahvistamisesta (luku 4) ja valitut painopisteet, kuten perus- ja ihmisoikeudet erottamattomana osana kestävää kehitystä (luku 6) sekä oikeuksien toteutuminen digitalisaatiossa ja tiedonvälityksessä (luku 7)

ovat perusteltuja. Erityisen arvokasta on yhdenvertaisuuden, sukupuolten tasa-arvon ja osallistumisoikeuksien vahvistamisen valitseminen painopisteeksi ja sitä koskevan luvun monin tavoin hyvät linjaukset esimerkiksi risteävän syrjinnän huomioimisesta (luku 5). Myös kansalaisyhteiskunnan merkityksen tunnustaminen ja vahva tuki ihmisoikeuspuolustajien toiminnalle on erittäin tärkeää (luku 4.7).

Johdonmukaisuudesta ja sen puutteesta

Ansiokkaasta johdonmukaisuuden tavoitteesta huolimatta selonteon suurimmat puutteet koskevat juuri tämän tavoitteen näkymistä sen sisällöissä käytännössä. Selonteossa mainitaan Suomen toiminnan ulko- ja turvallisuuspolitiikassa nojaavan kansanvälisen oikeuden, mukaan lukien kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja ihmisoikeussopimusten määräysten ja periaatteiden kunnioittamiseen ja täytäntöönpanoon, mutta samaa ei selkeästi todeta kansallisesta toiminnasta. Selonteossa tunnistetaan monia keskeisiä ihmisoikeusongelmia, niiden osalta tehdään linjauksia ja konkreettisiakin toimenpiteitä ehdotetaan monissa paikoin globaalille tasolle, mutta EU:n ja erityisesti Suomen oman ihmisoikeustilanteen käsittely jää usein hyvin ohueksi.

Tärkeä tavoite vahvan kansainvälisen ihmisoikeuksien valvontajärjestelmän puolustamiseksi jää puolitiehen, kun järjestelmän arvostus ei näy Suomen valvontaelimiltä saamien suositusten tehokkaana toimeenpanona käytännössä ja suositukset mainitaan selonteossa Suomen kontekstissa vain harvoin. Tavoitteeksi on kirjattu Suomen rohkaisevan muita valtioita liittymään kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin, mutta Suomi ei edelleenkään ole saanut ratifioitua kansainvälisen työjärjestön ILO:n alkuperäis- ja heimokansoja koskevaa yleissopimusta 169, vaikka ratifioimisen edellytyksiä kerrotaankin jatkettavan. Myös ulkopolitiikan puolella konkretiaa löytyy lähinnä varsinaisen ihmisoikeusjärjestelmän ja kehityspolitiikan saralta, kun esimerkiksi kauppapolitiikka loistaa poissaolollaan huolimatta siitä, että kaiken ulkopolitiikan on linjattu olevan ihmisoikeusperustaista. Tämä johdonmukaisuuden puute on näkynyt myös käytännössä esimerkiksi Suomen vastustaessa Maailman Kauppajärjestön teollis- ja tekijänoikeuksia käsittelevän TRIPS-sopimuksen tiettyihin velvoitteisiin esitettyä väliaikaista erivapautta (waiver), jolla on ollut tarkoitus turvata pandemian torjuntaan tarvittavien lääkkeiden ja muiden testaukseen ja hoitoon tarvittavien tuotteiden saatavuus.

Epäjohdonmukaisuus näkyy myös EU-politiikassa. Selonteossa mainitaan tavoitteena uskottava ja vahva EU, joka osoittaa globaalia johtajuutta ihmisoikeuskysymyksissä. Lisäksi todetaan, että kansainvälisen oikeuden kunnioittamisen sekä ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen edistämisen tulee olla EU:n ulkoisen toiminnan ytimessä. EU:n uskottavuus ja johtajuus mainituilla alueilla ei ole mahdollista, mikäli EU:n sisäinen politiikka ja toiminta eivät vastaa näitä tavoitteita. EU:lla on sisäisiä ongelmia muun muassa oikeusvaltioperiaatteen toteutumisessa sekä kansainvälisen oikeuden ja ihmisoikeuksien kunnioittamisessa etenkin pakolaiskysymyksissä. EU myös käyttää ulkosuhteissaan hyväkseen vaikutusvaltaansa kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden ihmisten palauttamisen edistämiseen. Tämä toiminta ei edistä tavoitetta globaalista ja uskottavasta johtajuudesta ihmisoikeuskysymyksissä, mutta tätä ongelmaa ei selonteossa huomioida.

Alla käsitellään johdonmukaisuuskysymystä joissakin keskeisissä luvuissa.

<u>Kansainvälinen valvontajärjestelmä</u>

Selonteko sisältää monia hyviä linjauksia kattavan ja toimintakykyisen kansainvälisten ja alueellisten ihmisoikeussopimusten täytäntöönpanon valvontajärjestelmän tukemisesta (luku 4.1). Esimerkiksi tuki eri valvontaelinten välisen vuorovaikutuksen lisääntymiselle ja vapaaehtoisrahoitus Euroopan

ihmisoikeustuomioistuimen toimintaedellytysten vahvistamiseksi ovat hyviä linjauksia. Myös YK:n sopimusvalvontaelinjärjestelmä tarvitsee kipeästi niin rahallista kuin muuta tukea.

Samaan aikaan Suomen sopimusvalvontaelimiltä saamista suosituksista todetaan ainoastaan, että niitä käsitellään valtioneuvoston perus- ja ihmisoikeusverkostossa. Tämä on toki tärkeää, muttei riitä, mistä kertoo esimerkiksi se, että suositusten toimeenpano etenee hyvin hitaasti ja monet suositukset toistuvat vuodesta, jopa vuosikymmenestä toiseen. Toistuvia teemoja ovat esimerkiksi naisiin kohdistuva väkivalta, ihmisoikeuksia loukkaava translaki, perusturvan riittämätön taso, saamelaisten oikeuksien loukkaukset ja turvapaikanhakijoiden oikeusturvaongelmat.

Suositusten toimeenpanon tehostamiseksi tulisikin pikaisesti ryhtyä konkreettisiin toimiin esimerkiksi luomalla mekanismi, jolla ajantasainen tilanne saatettaisiin säännöllisesti valtioneuvoston ja eduskunnan käsittelyyn. Tätä vaatii paitsi ihmisoikeuksien toteutuminen käytännössä, myös Suomen uskottavuus monenkeskisen sääntöpohjaisen järjestelmän puolustajana.

Suomen uskottavuutta testataan myös YK:n ihmisoikeusneuvoston jäsenenä, jossa Suomelta odotetaan yhtä aikaa rohkeaa ja aktiivista toimintaa muualla maailmassa tapahtuviin vakaviin ihmisoikeusloukkauksiin puuttumiseksi ja oman ihmisoikeustilanteensa rehellistä käsittelyä yleismaailmallisessa määräaikaistarkastelussa (UPR). Selonteossa todetaan Suomen hyväksyneen valtaosan edellisellä UPR-kierroksella saamistaan suosituksista ja edistävän näiden suositusten täytäntöönpanoa. Aiemmassa tarkastelussa korostuneet vihapuhe, rasismi ja muukalaispelko ja naisiin kohdistuva väkivalta ovat kuitenkin Suomessa edelleen suuria ongelmia.

<u>Oikeusvaltioperiaatteen noudattaminen ja vahvistaminen</u>

Selonteko sisältää osuvaa analyysia oikeusvaltion tilasta Suomessa ja EU:ssa ja oikeusvaltioperiaatteen kytkeytyminen tiiviisti perus- ja ihmisoikeuksiin on havaittu ja sanallistettu ansiokkaasti (luku 4.5). Ihmisoikeuksien turvaaminen on olennainen osa oikeusvaltioperiaatteen toteutumista. Kansallisella tasolla toimet oikeusvaltioperiaatteen edistämiseksi eivät kuitenkaan näyttäydy riittävän kunnianhimoisina, kun otetaan huomioon, että periaate on otettu yhdeksi selonteon perustavista tavoitteista.

Sitoutuminen vahvistamaan lainvalmistelijoiden perus- ja ihmisoikeuksia koskevaa osaamista ja arvioimaan säädösehdotusten olennaiset perus- ja ihmisoikeusvaikutukset sekä lisäämään ihmisoikeuksien tuntemusta erityisesti taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien toimeenpanossa on äärimmäisen tärkeä kirjaus. Vaikka vaikutusarviointien edistämiseen lainvalmistelussa on viime aikoina alettu panostaa, lakiesitysten perus- ja ihmisoikeusvaikutusten arviointi on yhä usein epätasaista, ohutta tai puuttuu. Lainvalmistelun lisäksi ihmisoikeusvaikutusten arviointi tulee ulottaa koskemaan kaikkea poliittista päätöksentekoa ja viranomaistoimintaa politiikkaohjelmista valtion budjettiin. Ihmisoikeusosaamista tulee myös vahvistaa kaikilla hallinnon tasoilla ministeriöistä hyvinvointialueisiin ja kuntiin ja tälle työlle taata riittävät resurssit.

Oikeusvaltion tilaa koskevan osion suurin heikkous liittyy turvapaikanhakijoiden kohteluun. Turvapaikanhakijoita ei käsitellä luvussa millään tavalla siitä huolimatta, että viime hallituskaudella Suomessa luotiin yhdelle ihmisryhmälle selvästi muita heikompi oikeusturva, eikä tilanne ole viimeaikaisista parannuksista huolimatta korjaantunut kokonaan. Myöskään EU:n kohdalla turvapaikkapolitiikkaa ei käsitellä oikeusturvanäkökulmasta, vaikka EU:n oma turvapaikkalainsäädäntö jatkuvasti heikentää turvapaikanhakijoiden oikeuksien toteutumista ja on paikoin sekä EU:n omien arvojen että kansainvälisten ihmisoikeusnormien vastaista. Nämä seikat yhdistettynä EU:n pyrkimyksiin ulkoistaa vastuu turvapaikanhakijoista ja pakolaisista kolmansille maille heikentävät merkittävästi

Suomen ja EU:n uskottavuutta oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien puolestapuhujana kansainvälisillä foorumeilla samaan aikaan, kun tarve määrätietoiselle toiminnalle kansainvälisen järjestelmän puolesta on valtava. Suomen aktiivisen oikeusvaltio-ongelmiin puuttuvan ja oikeusvaltiomekanismeja vahvistavan ja hyödyntävän linjan soisi ulottuvan myös EU:n turvapaikkapolitiikkaan.

Yhdenvertaisuus, sukupuolten tasa-arvo ja osallistumisoikeudet

Selonteossa on erinomaisesti nostettu esiin yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon merkitys sekä eriarvoisuuden vähentäminen niin kansallisissa kuin kansainvälisissä toimissa (luku 5). Lisäksi linjataan Suomen tukevan erityisesti naisten sekä syrjinnän kohteeksi joutuvien väestöryhmien osallistumisoikeuksia. Myös rakenteellinen syrjintä ja risteävien erojen näkökulma on ansiokkaasti tunnistettu, ja niiden olisi suonut näkyvän läpileikkaavasti koko selonteossa. Selonteko jättää kuitenkin epäselväksi, miksi haavoittuvien väestöryhmien oikeuksien edistäminen painottuu vain kansainvälisessä toiminnassa.

Kestävän kehityksen teemat olennaisia myös Suomessa

Selonteossa avataan hyvin perus- ja ihmisoikeuksien ja kestävän kehityksen olennaista yhteyttä ja linjataan ansiokkaasti toimenpiteitä niiden edistämiseksi maailmalla (luku 6). Suomen todetaan saavuttaneen tai olevan lähellä saavuttaa kestävän kehityksen tavoitteet ja olevan yhdessä muiden Pohjoismaiden kanssa sen suhteen vertailujen kärjessä muihin maihin verrattuna. Kuitenkin myös Suomessa on useita keskeisiä kestävän kehityksen kehityskohteita. Esimerkiksi selonteossa merkittäväksi ja moniulotteiseksi maailmanlaajuiseksi ihmisoikeushaasteeksi todettu ja kestävän kehityksen tavoitteisiin sisällytetty köyhyys ei ole myöskään Suomelle vieras. Olisikin ollut toivottavaa, että tässä yhteydessä olisi linjattu toimenpiteitä esimerkiksi kansainvälisten sopimusvalvontaelinten toistuvasti Suomelle antamien sosiaaliturvaa koskevien suositusten toimeenpanemiseksi. Myös eriarvoisuutta vähentävien toimien kohdentamista varten tarvittavan väestöryhmittäin eritellyn tiedon tuottamisessa on Suomessa vielä paljon kehitettävää.

Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden puolustaminen on ansiokkaasti tunnistettu ihmisoikeuskysymykseksi ja selonteko sisältää hyviä kansainvälistä tasoa koskevia kirjauksia, kuten ympäristöihmisoikeuspuolustajien toimintamahdollisuuksien tukeminen ja naisten, alkuperäiskansojen, eri ikäryhmien sekä paikallisyhteisöjen yhdenvertaiset osallistumisoikeudet ja heidän asiantuntemuksensa hyödyntäminen. Kansallisen tason toimet yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon, oikeudenmukaisen siirtymän ja ihmisten osallistumismahdollisuuksien edistämiseksi puolestaan olisi kuitenkin voitu muotoilla selkeämmin.

Ihmisoikeuksien toteutuminen digitalisaatiossa

Selonteossa tunnistetaan digitalisaation ja teknologian moninaiset vaikutukset ihmisoikeuksien toteutumiseen erilaisine riskeineen ja linjataan ansiokkaasti Suomen pyrkivän vahvistamaan asiaa koskevaa kansainvälistä sääntelyä (luku 7). Myös kirjaus, jonka mukaan täysin autonomisia, ihmisen kontrollin ulottumattomissa olevia asejärjestelmiä ei pidä kehittää, on tärkeä. Luvun olisi kuitenkin toivonut sisältävän selkeitä kirjauksia laittoman verkkovalvonnan aiheuttamasta merkittävästä uhasta ihmisoikeuksille ja erityisesti ihmisoikeuspuolustajien, aktivistien ja toimittajien työlle, sekä konkreettisia toimia tähän uhkaan vastaamiseksi. Myös Suomessakin käytössä olevan epäluotettavan ja syrjinnälle alttiin kasvojentunnistusteknologian käyttö tulisi kieltää.[1]

[1] Lisätietoja kasvojentunnistusteknologiaan liittyvistä ongelmista esim. https://www.amnesty.org/en/latest/research/2020/06/amnesty-international-calls-for-ban-on-the-use-of-facial-recognition-technology-for-mass-surveillance/

Sinänsä tärkeä luku sananvapauden turvaamisesta ei sisällä intersektionaalista näkökulmaa siitä huolimatta, että verkkohäirintä ja -väkivalta uhkaavat erityisesti naisten ja syrjittyjen vähemmistöjen sananvapauden toteutumista. Amnestyn kansainvälisen tutkimuksen[2] mukaan suhteettoman suuri osa naisiin kohdistuvasta häirinnästä Twitterissä kohdistuu rodullistettuihin naisiin, uskonnollisiin vähemmistöihin, lesboihin, biseksuaaleihin, transnaisiin ja muunsukupuolisiin sekä vammaisiin naisiin. Tämä on ongelma myös Suomessa. Euroopan rasismin ja suvaitsemattomuuden vastaisen komission (ECRI) mukaan rasistinen vihapuhe on lisääntynyt Suomessa ja se kohdistuu erityisesti turvapaikanhakijoihin ja muslimeihin.[3]

Amnestyn keskeiset suositukset

Suomessa

Kuten yllä on todettu, kansainvälinen ihmisoikeuksien valvontajärjestelmä tarvitsee tukea ja yksi tärkeimmistä tavoista tukea sitä on toimeenpanna kansainväliset suositukset viipymättä. Sen lisäksi, mitä selonteossa (mm. luku) 8 linjataan, seurantaa ja toimeenpanoa varten tulee luoda tehokas mekanismi, jossa ajantasaista tilannetta käsitellään säännöllisesti valtioneuvostossa ja eduskunnassa. Toimeenpanon tehostamisen voisi aloittaa vaikkapa Suomen viime vuonna saamista YK:n ihmisoikeuskomitean[4] ja taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien komitean[5] kattavista suosituksista ja osallistaa toimeenpanon suunnitteluun myös kansalaisyhteiskunnan toimijat. Työhön tulee myös varata riittävät resurssit ja rakenteet.

Lisäksi tulee varmistaa jo meneillään olevien tärkeiden, ihmisoikeusvaikutuksia sisältävien lakihankkeiden saattaminen voimaan sekä lakien ihmisoikeusperustainen täytäntöönpano. Kyseisiä hankkeita ovat esimerkiksi

- Translain uudistaminen itsemääräämisoikeutta kunnioittavaksi, myös lasten ja nuorten itsemääräämisoikeus huomioiden.
- Seksuaalirikoksia koskevan rikoslain 20 luvun uudistaminen suostumusperustaiseksi, sisältäen myös valta-asemaa käyttäen tehtyjen tekojen määrittelemisen raiskaukseksi.
- Saamelaiskäräjälain uudistaminen saamelaisten itsemääräämisoikeuden toteutumista edistävällä tavalla.
- Kansainvälistä suojelua saaneiden perheenyhdistämisen helpottaminen. Kansainvälistä suojelua saaneiden ja erityisesti toissijaista suojelua saaneiden on lähes mahdoton saada perheensä luokseen Suomeen, mikä loukkaa räikeästi sekä oikeutta perhe-elämään että lapsen oikeuksia.
- Suomessa pitkään ilman oleskeluoikeutta olleiden ulkomaalaisten oleskelun laillistaminen sekä oleskeluluvan ja muukalaispassin myöntäminen hakijoille, joilta puuttuu luvan edellytyksistä ainoastaan matkustusasiakirja. Kyseiset hankkeet ehkäisevät syrjäytymistä ja ihmisoikeusloukkausten riskiä.
- Paperittomien henkilöiden terveydenhoito-oikeuksien laajentaminen kiireellisestä välttämättömään hoitoon.
- Ulkomaalaislain kokonaisuudistus tavalla, joka ottaa ensisijaiseksi päämääräkseen ihmisoikeuksien toteutumisen ja niiden edistämisen.

---

[2] Suomenkielinen Toxic Twitter -kampanjasivu: https://www.amnesty.fi/toxictwitter/ ja Toxic Twitter -raportti: https://www.amnesty.org/en/latest/research/2018/03/online-violence-against-women-chapter-1/

[3] Euroopan rasismin ja suvaitsemattomuuden vastainen komissio ECRI, 2019: https://rm.coe.int/fifth-report-on-finland-finnish-translation-/1680972fa8

[4] YK:n ihmisoikeuskomitean suositukset, 2021: https://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CCPR/Shared%20Documents/FIN/CCPR_C_FIN_CO_7_44648_E.pdf

[5] Ulkoministeriön tiedote (sisältää suositukset), 2021: https://um.fi/ajankohtaista/-/asset_publisher/gc654PySnjTX/content/suomelle-suosituksia-taloudellisten-sosiaalisten-ja-sivistyksellisten-oikeuksien-toteutumisesta?fbclid=IwAR0od17GqGkfLazjnLYDE5iSram5mo0oJd8oP0PiWkbmW5wZNvN4ibz3Toc

- Ihmisoikeuksia ja ympäristöä koskevan huolellisuusvelvoitteen sisältävän yritysvastuulain säätäminen.

YK:n ihmisoikeusneuvostossa ja Suomen ulkopolitiikassa

Ihmisoikeusneuvoston jäsenenä kaudella 2022–2024 Amnesty odottaa Suomelta rohkeaa ja periaatteellista toimintaa ihmisoikeusjärjestelmän puolustamisessa sekä maakohtaisten ja temaattisten ihmisoikeuskysymysten ajamisessa. Suomen tulee ottaa kantaa vaikeisiin maatilanteisiin kautta linjan ja ottaa vetovastuulleen jokin maakohtainen aloite ja edistää sitä strategisesti. Ihmisoikeusneuvoston agendalla tällaisia maita ovat muun muassa Afganistan, Valko-Venäjä, Iran, Libya, Myanmar, Filippiinit sekä Israel ja miehitetyt palestiinalaisalueet. Lisäksi ihmisoikeusneuvoston käsittelyyn tulisi tuoda muun muassa Kiinan, Egyptin, Venäjän ja Saudi-Arabian ihmisoikeustilanteet. Erinomainen esimerkki Suomen aktiivisuudesta oli sen johdolla viime vuoden maaliskuussa laadittu yhteinen Egypti-julkilausuma[6], jolla oli suuri merkitys egyptiläisille ihmisoikeuspuolustajille ja ihmisoikeusjärjestöille.

Kansainvälisen oikeuden ja ihmisoikeusjärjestelmän puolustamisen tarve on erityisen merkittävä ja ajankohtainen Ukrainan kriisin kontekstissa. Venäjän hyökkäys Ukrainaan on paitsi ilmeinen YK:n peruskirjan loukkaus ja kansainvälinen rikos, myös valtava ihmisoikeuskatastrofi. YK:n ihmisoikeusneuvoston on kiireellisesti perustettava konfliktia koskeva tutkimus- ja vastuumekanismi ja sen lisäksi Venäjän ihmisoikeustilannetta tarkasteleva erityisraportoijan tehtävä. Lisäksi kansainvälisen rikostuomioistuimen tutkintaa on tuettava kaikin tavoin.

Kunnioittavasti,

Niina Laajapuro

Ihmisoikeustyön johtaja

niina.laajapuro@amnesty.fi

0445554911

[6] Suomen pysyvä edustusto Genevessä, 2021: https://finlandabroad.fi/web/geneve/current-affairs/-/asset_publisher/h5w4iTUJhNne/content/finland-together-with-a-group-of-countries-express-their-concern-over-the-trajectory-of-human-rights-in-egypt-during-the-item-4-general-debate-at-the-/384951